

RUSIJA SNUJE NA BALKANU BLOK TREH DRŽAV

Rusija hoče s pomočjo Rumunije, Bolgarije in Jugoslavije blokirati na Balkanu prizadevanja Nemčije in Italije.

— Na Balkanu nastaja situacija, kakršna je bila leta 1914.

BEOGRAD, 28. julija. — V tukajšnjih diplomatskih krogih se poroča, da je Sovjetska Rusija ponudila Beogradu, Bukarešti in Sofiji načrt za formiranje bloka teh treh držav, ki naj bi bil pod vodstvom Rusije.

Ta poteza bi bila očitno napredna proti Nemčiji in Italiji, ki smatratu Balkan za svojo posebno vplivno sfero. Osišče se zelo boji nadaljne ruske ekspanzivnosti, zlasti preko Donave in preko Karpatov.

V očigled odporu od strani osišča bi bil za Rusijo ta njen manever težko izvedljiv. Kar se tiče Rumunije, je slednja odločno sovražna tako Rusiji kot tudi kakor tudi kot komunistični državi, zato je verjetno, da se bo še bolj naslonila na osišče.

Bolgarija je panslovanska. Razpoloženje Bolgarov je odločno panslovansko in prosovjetsko, dočim je bolgarska vlada skoraj na nemški strani plota, še bolj pa bila, če bi bila posledica njenih sedanjih razgovorov z Nemčijo vrnitev Dobruže.

Tudi Jugoslavija je vseslovanska. Več ali manj velja isto tudi o Jugoslaviji, kjer regenstvo in vlada mrzita idejo o nadvladi osišča, toda hkratu mrzita tudi idejo boljševizma. Razpoloženje jugoslovanskega ljudstva postaja iz dneva v dan bolj vseslovansko, toda narod ni dovolj strmen in ujedinen, da bi se spoznamel za kakršno koli važno vprašanje.

Skrbi Nemčije in Italije. Ako je rusko poročilo resnično, tedaj imamo v tej ruski potezi odgovor za razgovore med Nemčijo, Bolgarijo, Madžarsko, Rumunijo in Slovaško, ki so se vršili konci preteklega tedna v Salzburgu in se deloma še vrše. Zato čitamo dan za dnem poročila iz Nemčije, da hoče osišče za vsako ceno mir na Balkanu. Gotovo je, da si bo osišče z vsemi svojimi močmi prizadevalo, preprečiti ruske namere na Balkanu s svojimi lastnimi protipotezami. Kam bo vse to privedlo, se danes še ne more predvideti.

Ruska mornarica mora postati najmočnejša mornarica sveta

Admiral Kuznecov, komisar pomorske sile, pravi, da ima ruska pomorska sila že danes največje število podmornic. — Gradnja ladij se bo zvišala za 200 odstotkov.

MOSKVA, 27. julija. — Admiral Nikolaj Kuznecov, komisar pomorske sile, je danes naznanil, da so Sovjetska Rusija dodala letos svoji bojni mornarici 168 novih bojnih ladij vseh tipov ter se apeliral, da se kolikor mogoče podvzga gradnja ladij, da bo dosegla ruska mornarica svojo pariteto z rusko armado in zračno silo. Admiral Kuznecov je dejal, da ne more biti dvoma, da je Rusija velika pomorska sila. "Ako ste smatrali ladijsko tovarno, tedaj bo ta tonaža leta 1940 200 procentov," je izjavil admiral.

Trikrat povečana industrija. Produkcija podmornic je le trikrat večja kakor leta 1939. "Pravda", organ komunistične stranke, izjavlja danes, da so Zedinjene države na konferenci

Nacisti vladajo Holandiji z železno roko

Na Holandskem primanjkuje danes živil, ki jih je prej dežela izvažala. — Neznosna tiranija Nemcev.

AMSTERDAM, 27. julija. — Nemci vladajo Holandski z železno roko. Za one Holance, ki bi dajali Angliji kakršno koli pomoč, je določena smrtna kazen. Vsem Holancem je prepovedano, poslušati inozemske radio-postaje. Osebam ali družtvom, ki bi delovala proti interesom nemškega rajha, bo zaplenjena njih lastnina in posest. Socialno - demokratska stranka, komunistična stranka in stranka socialno - revolucionarnih delavcev so postavljene pod kontrolo nacijskega komisarja. Demonstracije lojalnosti napram kraljici Viljemini so prepovedane.

Holandsko industrijo in poljedelstvo se mora za vsako ceno usmeriti v interesno linijo nemške vojne mašinerije.

Holandska, tradicionalna dežela mleka, surovega masla, šaje sira in tulipanov se je zdaj nenadoma znašla v nezalisanem položaju, da je njeno surovo maslo razionizirano, cena jajcem se je podražila, dve tretjini svojih kokoši, katerih je približno 12,000,000 mora poklati še pred 1. septembrom, dočim čaka holandsko živino ista usoda.

Perutnino in govejo živino bodo morali zaklati zaradi pomanjkanja piče in klaje, katero so doslej uvažali Holanci večinoma iz Zedinjenih držav.

John L. Lewis nastopil proti konskripciji

Izjavil je, da je CIO organizacija nasprotna obvezni vojaški dolžnosti v mirnem času.

WASHINGTON, 28. julija. — John L. Lewis je vrgel ves vpliv CIO organizacije proti konskripciji, češ da je njegova organizacija nasprotna obvezni vojaški dolžnosti v mirnem času. Delavski voditelj, ki je imel v soboto daljšo konferenco s senatorjem Wheelerjem iz Montane, le dejal, da se v tem vprašanju popolnoma strinja s senatorjem. Wheeler, ki je znan nasprotnik konskripcije, je izjavil, da bo obvezna vojaška dolžnost poražena v senatu, "ko bo ljudstvo zaznalo, kaj konskripcija pravi za prav pomeni."

Senator Sheppard, demokrat iz Texasa in predsednik senatske vojaškega odbora, pa je dejal, da ne glede, kaj mislita in govori Lewis in Wheeler, je prepričan, da bo kongres sprejel z veliko večino predlogo o obvezni vojaški dolžnosti.

Varga bo resigniral

Jutri bo podal svojo ostavko županu Burtonu Hugo E. Varga, direktor posesti, ki je centralna osebnost v obtožbi, da se je pobiralo od mestnih uslužbenec prispevke za kampanjo župana Burtona, ki bo kandidiral za zveznega senatorja. Kot se doznava, bo župan sprejel njegovo resignacijo, ki postane učinkovita dne 1. oktobra. Rečeno je, da bo na njegovo mesto najbrže prišel Frank E. Bubna, ki je zdaj city commissioner of federal relations.

TRST BOMBARDIRAN

SUSAŠ, Jugoslavija, 28. julija. — Danes zjutraj je grom težke kanonade razbil šipe v oknih hiš tega obmejnega mesta, ki leži nasproti Reki. Poročila iz Italije naznanjajo, da so angleški bombniki bombardirali Trst, Pulj (Polo) in Videm (Udine). Italijani poročajo, da so na Jadranskem morju potopili dve angleški podmornici.

Gornja vest je značilna v dveh ozirih: Prvič dokazuje učinkovitost angleških bombnikov, ki prirejajo svoje odlete najbrže s krova angleških maticnih ladij, nosilki letal in drugič, ker je iz poročila o pogreznitvi dveh angleških podmornic razvidno, da so si angleške podmornice priborile pot skozi Otrantsko ožino iz Sredozemskega morja v Jadransko morje. — Op, uredništva.

Italijani poročajo o "uspešnih" bojih proti Angležem

Ofenziva osišča proti Angliji se je že pričela, in sicer ofenziva blokade, da se izstrada Anglijo, pravi Ciano list.

RIM, 28. julija. — Italijansko vrhovno poveljstvo poroča o uspešnih napadih italijanskih čet na Angleže v Vzhodni Afriki, o "učinkovitem" bombardiranju angleških bojnih ladij v Sredozemlju in o novih napadih na Malto in Aleksandrijo.

Komunike naznanja, da so Italijani zavzeli v svojem napadu na oboroženo angleško kolono štiri oklopne avte ter da so ujeli poleg ostalih ujetnikov tudi nekega poveljnika angleške čete.

Dalje poročajo Italijani, da so imeli Angleži "resne izgube" pri Bumbadi, kjer so jih napadle italijanske čete.

RIM, 28. julija. — Časopis, ki je last italijanskega zunanjega ministra Ciana, pravi, da se je velika ofenziva osišča, s katero se bo prisililo Anglijo na kolena, že pričela; ta ofenziva se javlja v italijansko - nemški blokadi Anglije, s katero se bo Anglijo izčrpalo.

VALLETTA, Malta, 28. julija. — V bojih nad Malto so Angleži sestrelili iz zraka štiri italijanska letala, ne da bi imeli pri tem sami kaj izgub.

RIM VIDI BLISKE

RIM, 29. julija. — Tekom noči so silni bliski osvetljevali nebo zapadno od Rima. Ta fenomen so opazovali nad polni dve uri. Nihe se ni ne ve pojasniti teh bliskov, ki so prav tako nenadno nehali, kakor so se pričeli.

(Zdi se, da bo doživela Italija še mnogo bliska in groma, preden bo ta vojna končana. op. uredništva.)

Pozdražitev mleka

Cena mleku na drobno se bo najbrže podražila za en cent pri kvartu; za kvart mleka, ki bo pripeljan na dom, bo treba plačati enajst centov, v prodajalni pa bo cena kvartu 10 centov. Pravi, da je vročina posušila travo na pašnikih in da bo treba zato kupovati klajo, kar ima za posledico podražitev mleka.

V industriah je bajje pomanjkanje strokovnih delavcev

Tako trdijo vodstva industrij, dočim pravijo unije in posredovalnice za delo, da je teh delavcev dovolj.

Vodstva tukajšnjih industrij naznanjajo, da je že zdaj pomanjkanje izvežbanega delavstva v več industrijskih strokah, to pomanjkanje pa bo še občutnejše, ko se bo razširilo delo Narodnega obrambnega programa. Največje je pomanjkanje dobrih mašinistov in operatorjev strojev, dalje gotovih vrst delavcev v livarnah ter risarjev in drugih tehnikov.

Tozadevno izjavo je podal Ray Livingstone, predsednik Cleveland Personal asociacije, v kateri so vključeni poslovoje 28 glavnih in vodilnih clevelandskih industrij in treh utilitet.

Pri tem pa vladajo razlike v nazorih. Dočim industrije trde, da je pomanjkanje izvežbanih delavcev v gotovih kategorijah, pa pravijo unije in javne posredovalnice dela, da je mnogo kvalificiranih oseb, ki iščejo delo.

Ogromna udeležba na pikniku Federacije društev SNPJ

Na pikniku je bilo od 6,000 do 7,000 oseb, v blagajno pa je prišlo nad \$2,300.

Včerašnjji piknik Federacije društev SNPJ, ki se je vršil na Jednotni farmi, je bil nekaj izrednega. Ljudje pravijo, da take udeležbe še ni pomnijo, kajti na pikniku je bilo od 6,000 do 7,000 ljudi.

Med govorniki so nastopili Matt Petrovich, predsednik Federacije ohijskih društev SNPJ, Milan Medvešek, član glavnega odbora, in Donald Lotrich iz Chicago, član finančnega odbora SNPJ.

Na pikniku je vladalo najboljšje razpoloženje, katerega je še doprinesla prelepa lega te farme, ki je res idiličen kraj za odpočitek in zabavo v prosti naravi. Ljudstva se je kar trlo in oni, ki jih ni bilo na tem pikniku, bodo dobili približno sliko o udeležbi, če se pove, da je prišlo na tej prireditvi v blagajno nad \$2,300.

Glasbena Matica

H Glasbeni Matici so zopet pristopili kot ustanovni člani: jugoslovanski konzul Dr. James W. Mally, Mr. Joseph Plevnik, Dr. F. J. Kern in Mr. J. J. Cedilnik. Kot podporni člani so pristopili: Mr. J. N. Rogelj, Mr. Anton Terbovec, Mr. Louis Ule, Mr. Al. Milavec, Mr. John Centa, Miss Anne Erste, Mr. Louis Erste, Mrs. Rose Popovich, Mrs. Anica Franks, Mr. Peter Franks in Mr. Frank Oglar, vsi iz Clevelanda. Nadalje Mr. in Mrs. J. Stergar iz Painesville, Ohio in Mr. Anton Perušek iz Maple Heights, Ohio.

Glasbena Matica se vsem iskreno zahvaljuje.

Nepredvidnost s cigareto

Gasilci so rešili včeraj zjutraj pred smrtjo z zadušanjem in ognjem 40-letnega Louisa L. Coxa, stanujočega na 3022 Albin Rd., kateremu se je od tleče cigarete vnela zofa, na kateri je ležal, nakar je zopet zaspal.

SOLIDARNOST AMERIŠKIH REPUBLIK PROTI NASILJU

"Deklaracija Havane" pomeni največji osebni triumf ameriškega državnega tajnika Hulla.

SOLIDAREN NASTOP PROTI VSAKI MOREBITNI AGRESIVNOSTI

HAVANA, Kuba, 28. julija. — Delegatje ameriških republik, zbrani na tukajšnji vseameriški konferenci, so danes sprejeli deklaracijo, ki bo znana v zgodovini kot "Izjava ali deklaracija Havane", s katero se ustvarja med-ameriško "Monroejevo doktrino", naperjeno proti vsakemu tujemu vsiljivcu in agresivnežu, ki bi se hotel polastiti, katerega koli dela sveta v zapadni hemisferi.

Važen zgodovinski dokument

Ta zgodovinski dokument, ki bo prav tako važen kot je važna stara Monroejeva doktrina, je osebni triumf diplomacije Zedinjenih držav oziroma državnega tajnika Hulla, na čigar tehtno priporočilo je bil sprejet. Ta izjava pomeni, da bo v vsakem slučaju kake tuje agresivnosti 21 ameriških republik skupno nastopilo.

Potrpežljivost in takt državnega tajnika

Ameriški državni tajnik Hull je deloval z največjo potrpežljivostjo in z brezprimernim taktom ter je pridobil na stran ameriških republik tudi Argentino, ki se poprej ni v celoti strinjala z ostalimi republikami, na

kar je ob 11:30 ponoči zopet sklical zasedanje konference, da sprejme slednja amandment države Columbijske k že odobreni konvenciji, ki ga je hotela Columbia predložiti v zadnji minuti, toda ga je tudi v zadnji minuti zopet odtegnila. Zdaj je celotni sporazum pripravljen, da se ga predloži plenarni seji konvencije, kar pa bo pomenilo samo še formalnost.

Argentinski delegat je zadovoljen

Dr. Leopoldo Melo, načelnik delegacije republike Argentine, o kateri se je dolgo mislilo, da bo preprečila sporazum, je po zaključku seje zadovoljno izjavil:

"Z našim delom smo se postavili na močno juridično bazo, kar pomeni, da se lahko zdaj mirne vesti postavimo nasproti vsaki situaciji.

Melo je dejal, da je zdaj njegovo delo v Havani končano in da bo odpotoval v sredo z ameriškim parnikom v Zedinjene države, kjer bo izročil predsedniku Rooseveltu v Washingtonu osebno pismo argentinskega predsednika Roberta M. Ortiza.

BOMBNIKI NAD TRSTOM; ANGLIJA SE NE UKLONI

Italijanska poročila molče o napadih na Trst. — Anglija vrača udar za udar.

VELIK DOTOK AMERIŠKIH LETAL

Znamenja invazije?

VICHY, Francija, 28. julija. — Nacijske oblasti so danes nenadoma ukinile ves promet nad onim delom Francije, ki je zasedeno po Nemcih, in med neopokirano Francijo, kar je dalo povod govoricam, da bodo nacisti zdaj udarili na Anglijo. Opazovalci kličejo namreč v spomin dejstvo, da so nacisti tudi zadnji dan pred 10. majem ukinili nenadoma in brez pojasnila ves promet med Nemčijo in Holandsko, nakar s 10. maja udarili na deželo.

Bojna letala nad Anglijo

LONDON, 29. junija. — Nemci so pričeli zdaj z bojnimi letali bombardirati Anglijo. Vsako teh bombnih letal ima na sebi samo eno veliko bombo, katero odvrže nad Anglijo, nakar si prizadeva, da se vrne v Nemčijo kakor pač zna in more.

V nedeljo je bilo nad Anglijo v zraku nad šestdeset nemških in angleških letal; Angleži so jih petero sestrelili iz zraka. Angleži poročajo, da je bombardiranje z bojnimi letali, ki nosijo samo po eno bombo, neuspešno, toda iz tega je videti, da si Nemci prizadevajo zmanjšati izgube, ki so jih imeli na svojih težkih bombnikih, katerih so Angleži že mnogo sestrelili.

Udar za udar

LONDON, 28. julija. — Angleži vračajo Nemcem udar za udar in njihova letala splejajo neprestano smrt in razdejanje

na Nemčijo. Angleška vlada pravi, da se ne bo zadovoljila samo z obrambno vojno, temveč da utegne kmalu napočiti čas, ko se bodo premešale karte in ko bo Anglija zanesla svojo agresivnost v Nemčijo.

Angleško časopisje obrača danes pozornost na "tok ameriških letal," ki prihajajo v Anglijo. Vlada naznanja, da če se bo Angliji posrečilo še nekaj mesecev držati Nemce v primerni razdalji, bo "ameriška industrija v zvezi z našo rešila svet."

Nov grob

Po dolgi in mučni boleznij je v soboto zjutraj preminila Anna Pugel, prej poročena Perušek rojena Koss, stara 52 let. Doma je bila iz vasi Hrastje, fara Mirna peč na Dolenskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 30 leti. Tukaj zapuša soproga Johna, hčer vero in sina Cirila Perušek ter hčer Anno, poročeno Kordel, in sinova Mike in Henry Pugel. Bila je druga mati Johnu, Lodie in Williamu in stara mati Ludviku Richard Smrdel. Zapuša tudi brata Joe Koss in sestro Agnes Obolnar. Družina Pugel se nahaja na 19506 Cherokee Ave, kjer bo počivalo truplo do pogreba, ki se bo vršil v torek ob 9 zjutraj iz hiše žalosti v cerkve Sv. Pavla na Chardon Rd. in potem na Calvary pokopališče. Naj v miru počiva, preostalim pa naše sožalje.

Pogreb vodi pogrebni zavod A. Grdina in Sinovi.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za razmatranje v Clevelandu, na celo leto.....\$5.50
 za 6 mesecev.....\$3.00; na 3 mesece.....\$1.50
 za pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici na celo leto.....\$6.00
 za 6 mesecev.....\$3.25; na 3 mesece.....\$1.50
 Za Zedinjena država na celo leto.....\$4.50
 za 6 mesecev.....\$2.50; na 3 mesece.....\$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
 na celo leto.....\$8.00 na 3 mesece.....\$4.00;

Registered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZMAGA SILE IN IDEJE

Da sistem v takozvanih demokracijah notranje ne more biti kaj prida, nam je najboljši dokaz Francija. Nihače ne bi mogel verjeti, da bo tako hitro in brez odpora kapitulirala pred nasprotnikom. To je dokaz, da nekaj ni moglo biti v redu v notranjem ustroju države. Sklicavati se na nasprotnikovo premoč in boljše vojno pripravljenost, ni dovolj tehten vzrok, kajti dovolj močni in oboroženi bi bili tudi v Franciji, brez da vpoštevamo Anglijo.

Francoski narod je kulturno in politično gotovo eden najzreplejših v Evropi. Vendar, kakor so že pred leti ugotovili francoski sociologi, je bil narod gospodarsko coven od kakih dvesto družin, ki so posedovale vsa razpoložljiva sredstva, medtem ko narod ni imel drugega kakor večno skrb za vsakdnji kruh in zavest zunanje nevarnosti, katero bodo morali prej ali slej s svojimi telesi odvrniti v korist preje imenovanih. Brez resničnega ljudskega programa, ki bi slonel na solidni narodovji podlagi, je postal narod brezbrizen in malodušen: čes, naj se borijo za domovino oni, ki imajo v monopolu vse njene koristi.

Nikakor pa ne verjamemo, da bo francoski narod resnično podlegel nacističnemu nasilju. Poleg pušk, tankov, topov in bomb je še drugo močnejše orožje, ki se ne da premagati z nobeno silo; in to orožje je: Ideja.

Francoski narod je, kakor smo zgoraj rekli, kulturno in politično dovolj zrel, da bo znal v kakršnih koli okoliščinah slednjič izvojevati zmago. Saj končno v tem prizadevanju ne bo osamljen. Cela vrsta narodov je, ki bodo zagnali krik po svobodi, tem se bodo pridružile tudi jugoslovanske manjšine, ter bodo skupno opravili z vsemi notranjimi in zunanji sovražniki.

Sicer lahko vse, kar je človeštvo tekom zgodovine zgradilo, z orožjem porušijo in uničijo, a ideje ne morejo niti zavojevati, niti porušiti in niti uničiti. In če ta ideja živi odzadaj za vojaškimi kohortami, česar ne dvomimo, tedaj bo zmaga nasilja obsojena na propast.

Skozi zgodovino so drveli že razni Atila, Neroni, Napoleoni in Hitlerji, a resnično zmagali niso nikoli. Celo Napoleon, ki je bil gotovo izmed najgenialnejših diktatorjev je v ruskih stepah dosegel začetek propasti. Ista usoda čaka tudi današnje diktatorje, kajti poleg surove sile je še višja sila ideje pravičnosti, ki bo današnje samopašneže ugonobila.

Ideali socialne pravičnosti pa ne pomenijo koristolovja posameznikov nad večino. Po tej logiki bi bil pošten tudi tat, če se mu posreči okraštati kako banko. Razlika bi bila samo v tem, da bi se mu posrečilo čez noč obogatiti, med tem ko morajo drugi več časa čakati in izkoriščati ljudi.

Naj se prištevajo posamezniki, organizacije in države še tako kulturnim in naprednim, če ni prežet višjih idealov, je tak napredek okrašen mrtvaški spreved, ki vodi po naravni logiki v grob.

Ljudske mase morajo iti naprej z novo mislijo konstruktivne revolucionarne ideje, za novim in resničnim naprednim idealom, za resnico in pravico, ki je še vedno sporna, ponižana in zasramovana. Zato je treba miselnost človeštva temeljito zrevolucionirati ter mu pokazati pravo človečansko duhovno in socialno smer.

Nič čudnega ni tedaj, če je izraelsko ljudstvo čez toliko let daleč na tujih tleh, v Nemčiji, rodilo drugega moža, Marxa, ki je zelo natančno razlagal o potrebi pravične razdelitve socialnih dobrin in ureditev človeške družbe na zemlji. Poleg njega pa je imelo človeštvo že preje in pozneje še nešteto drugih duhovnih velikanov, ki so v pesmi in knjigah isto potrebo opisovali. Vse te lepe misli pa so pohlevno spale kakor pobožne želje v ljudskih masah in nišo vedele kako pravilno na dan.

Kakor pa je francoska socialna revolucija imela za posledico diktatorja Napoleona, tako imajo ruska, italijanska, nemška in španska Stalina, Mussolinija, Hitlerja in Franca. S tem pa revolucionarni proces evropskih narodov ni zaključen, marveč je v polnem razmahu in pohodu. In kakor smo rekli bo preko vseh ovir in temnih zgledov zmagala ideja mednarodne pravičnosti in človeške poštenosti. — "Slov. list."

IZ PRIMORJA

Pretep ali zločin?

Ljubljanski "Slovenec" prinaša sledečo vest iz Bovca: Zadnje nedeljo okrog 1 po polnoči sta se vračala na žagi pri Bovcu dva domača fanta iz tamošnjega "Dopolavora" proti domu in sta tiho pela. Nenadoma ju doteče avtomobil, v katerem je sedelo pet oseb.

Ko avto obstoji, skočijo došleci iz njega in jima ukažejo, naj se ustavita in dvignita roke. Fanta ubegata. Koj nato pa pripelje eden izmed petorice enemu fantu par zaušnic, hkratu mu tudi kriči naj se pobere domov.

Fant, po imenu Žagar Leopold, se res odstrani, njegov tovariš, 18-letni Anton Rot, pa je ostal pri gruč, kjer se je vnel prepir. Žagar ni slutil nič drugega in je hitel po pomoč.

Ko se je čez nekaj časa vrnil s prijateljem ni bilo avtomobila nikjer več pač pa je po precej dolgem iskanju našel Rota, ležečega v krvi na tleh.

Oba fanta vsa prestrašena so poklicala domače, ki so ranjenca odnesli domov. Poklicali so takoj zdravnika iz Boveca, ki je ugotovil, da ima ubogi mladenič razbito lobanjo nad desnim ušesom, in naročil, naj ga takoj odpeljejo v Gorico v bolnišnico. Komaj so ga pa tja pripeljali, je že izdihnil. Po uradnem raztelesenju so ga pokopali v Gorici.

Gruča, ki se je vozila z avtomobilom, je obstajala iz pet oseb, ki so nastavljene pri vojaških delih v dolini Uče, doma so iz Bergama. Šofiral je Guido Rossi, ki biva že več časa v Bovcu. Pristojne oblasti so zavezo vzele v roke in so enega izmed petorice aretirale.

Krvavi dogodek je vzbudil na Bovškem mučno razburjenje.

Granato kalibra 420 so razstrelili

Tst, junija. — V Jamljah so našli ob cesti, ki pelje na Dobrdo, 42-centimetersko še nerazstreljeno granato.

Nastalo je res kočljivo vprašanje, kako nevarni izstrelek uničiti, ne da bi se pripetila nesreča in ne da bi nastala škoda.

Obzidali so zato projektil z zidom in prostor napolnili s peskom in zemljo, ter vse tudi primerno pokrili. S tem so hoteli zadušiti silni zračni pritisk, ki ga povzroči eksplozija.

Razglasilo so tudi, da v ponedeljek 3. junija, ko je bila razstrelba določena, v okolici enega kilometra ne sme biti nobenega človeka.

Razstrelba je bila izvršena v roku in brez nesreče.

"Aquilinijo" gradijo

Trst, junija. — Že pred nekaj tedni so pričeli z delom tako imenovane "Aquilinije", nove delavske vasi, ki bo stala poleg znane velike rafinerije "Aquila" v Zavljah. V njej bodo stanovali le delavci in nameščenci omenjenega podjetja.

Prvi del vasi bo stal 3 milijone lir in bo končan v oktobru. Vsaka hiša bo imela dve stanovanji in vrt. Interesantno je, da bodo stanovanja za samce zgrajena v bližini ločeno od omenjenega naselja. Vse to, kar se sedaj gradi, predstavlja le center vasi, ki se bo po potrebi še znatno razširila.

Poljedelske šole v Julijski Krajini

V Julijski Krajini so agrarno-tehnični pouk prevzele posebne šole in tečaji. Te šole imajo nalogo, da šolski mladini, ki je končala ljudsko šolo dajo potrebna znanja v temeljnih vprašanjih tehničnega poljedelstva.

Ta pouk je obvezen za učence do 14 leta. Tako šola se nahaja v Gradiški. Dvoletni tečaj se vršijo v Ločniku, Mirnu in Vrtojbi. Enoletni tečaj pa v Štandrežu, Krminu, Fai in pri Ajdovščini, Vipavi in Tolminu. Šola posvečuje veliko pažnjo praksi in lokalni vrsti poljedelstva. Učenke so pod vodstvom specialistk za ženska dela. Šola nima namena nadaljnega izobraževanja in šolanja za vstop v druge višje šole, temveč grede absolventi takoj po končani šoli na poljedelska dela. Vendar pa je za najboljše učence dana možnost, da se lahko vpšejo v poljedelske šole višje stopnje. Te so tehnične dvoletne šole in agrarni tehnični inštituti, ki pa ne obstojajo v Julijski Krajini.

Vojno poročevalstvo

Tako staro kakor vojna je tudi vojna poročevalska služba. Klasični primer za to je (v ostalem izmišljena) zgodba o maratonskem tekaču, ki je prinesel v Atene sporočilo o Miltiadovi zmagi nad Perziji, a se je na cilju, od napa izčrpan, zgrudil mrtve na tla.

Tudi Inki so poznali vojaško poročevalsko službo, ki so jo upravljali tekači. Tem je bilo na razpolago ogromno cestno omrežje preko vse perujske visoke planote. Ob cestah pa so bile hiše za odpočitek. Hanibal je v punski Španiji uredil poročevalske postaje, preko katerih je pošiljal vesti o svojih pohodih hitro in varno v Kartagino. Rimljani so uporabljali sle na konjih, ki so njih poročila v domovini zapisovali na velike javne table.

V srednjem veku je vojna poročila posredovala v veliki meri pošta. Zlasti Hansa je uporabljala svoje neštivilne trgovinske postaje, da je pošiljala n. pr. poročila iz baltičkih dežel do Benetk in dalje. Še med napoleonskimi vojnami so vojna poročila pošiljali preko slov na konjih in golobov pismonoš. Pozneje je na mesto tekačev in slov na konjih stopil optični brzojav, s katerim so lahko premagovali že znatne razdalje v kratkem času. Vojna poročevalska služba pa se je zelo razvila, ko so izumili fotografijo. V nemško-francoski vojni 1870-71 so pošiljali vesti iz obleganega Pariza z globoli pismonoši, ki so prenašali te vesti mikrografirane med peresi svojih repov.

Popoln prevrat je nastal v tem področju seveda z uvedbo električnega brzojava. Prvič se je ta brzojav v te namene izkazal že med vojno 1870-71. V svetovni vojni je ta način poročanja prevladoval. Znamenita so bila posebno dneva poročila glavnega nemškega vojnega stana s stereotipnim stavkom, ki se je ponavljal v mirnejših vojnih dneh "Na zapadu nič novega..." V sedanji vojni je ta stavek posebno v prvih mesecih nadomestil stavek "Na zapadu nobenih posebnih dogodkov," ki so ga v zimskih mesecih garnirali pogostoma še s poročilom o "neznatnem delovanju topništva in izvidnic," kakor tudi s pravimi — vremenskimi poročili. Odkar pa se se pričel odločilne bitke na zapadu, takšnih stavkov v poročilih ne bomo več. Svojevrstno obliko vojnega poročevalstva je prinesla sedanja vojna s propagandnimi oddelki, ki se borijo kot vojniki in istočasno poročajo o svojih doživljajih s pisano besedo, s sliko in radiom.

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

Saljapinova partnerica o slavnem pevcu

Že dve leti je minilo od smrti slavnega pevca Fedora Saljapina. V Pragi živi zdaj njegova dolgoletna partnerica, operna pevka Gabriela Christmanova-Echeva, ki ve povedati marsikaj zanimivega iz Saljapinovega življenja.

Vedno, kadar slišim v radiu glas Fedora Ivanoviča, nočem niti verjeti, da je mrtev — je pripovedovala praškim novinarjem. Zdi se mi, da sva še včeraj skupaj pela v moskovski carski operi. Bila sva tam s Fedorom Ivanovičem skupaj angažirana leta 1899. Saljapin je prispel tja z Mamontovega zasebnega gledališča. To je bilo najino prvo srečanje. Pela sva tam skupaj skoraj sedem let in ločila sva se zato, ker sva Saljapin in jaz s svojo sestro Emilijo tudi kolorturno pevko nastopila turnejo po Evropi. Po svetovni vojni sva se zopet sestala v Chicagu.

Na Saljapina kot tovariša in človeka imam najboljše spomine. V onih časih se ni imel običajnih slabosti izvoljencev. Pozneje je bil namreč zelo siten in povsod je bil znan njegov odpor proti dirigentom. Povsod je morala obveljati njegova in ker je bil Saljapin, je vedno tudi zmagal, vsi dirigenti so ga morali ubogati. Bil je iskren prijatelj in občudovalec Stanislavskega ter njegove realistične gledališke smeri, od katere se je marsičesa naučil. Pazil je vedno, da sta bila oprema in ražija do najmanjših podrobnosti realistično obdelana. Tako je v "Seviljskem brivcu" izsilil, da mu je rekviziter pošteno namočil dežnik, kajti vloga je zahtevala, da je prihajal na oder od zunaj, kjer je lilo. Zato je bilo po njegovem mnenju potrebno, da bi mu z dežnika curljala voda.

Saljapin je bil prav tako sijajen izralec, kakor pevec. Po mojem mnenju je bil tudi najboljši koncertni pevec. Imel je najkrasnejši bas, kar sem jih kdaj slišala. To je prišlo v polni meri do veljave tudi, ko je zapel Musorskega pesem o bolhi, ki je postala njegova najljubša pesem. Ko jo je prvič na koncertu zapel, so ga obsuli prijatelji z očitki. Zdelo se jim je, da bi pevec takega kova ne smel peti take pesmi. Vprašali so tudi mene, kaj mislim o tem. Odgovorila sem jim: "Vi ste se smejali, jaz sem pa imela solze v obeh." Fedor Saljapin je bil tipičen ruski pevec vesel in sentimental. Rad je imel preprosto ljudstvo, ker je videl v njem svojo domovino. Naučil je svoje rojake ceniti rusko opero in njene junake. Najboljši so bili ti junaki, v operah "Boris Godunov" in "Pskovjanka" kjer je igral carja Ivana Groznega. Saljapinovo pojmovanje Ivana Groznega in Godunovega "Fauستا" se je razlikovalo od vseh drugih umetnikov.

Omenila sem že, da je vedno strogo pazil na to, da je bilo vse realistično. Ne bil bi se počutil dobro, če bi mu bila manjkala malenkost na kostumu, ki mu je služil za izpopolnitev njegove vloge. Pri reprizi novo nastudirane pskovčanke se je od igrala tale prigoda:

Po zaključenem prizoru, kjer kleči pred Ivanom Groznim, se dečem na konju, kmečko ljudstvo, ter ponižno sklonjeno v obrabi do tal, pa de zastor, Ivan Grozni. — Saljapin — pa ugovori, da mu manjka pas. Ta čas se zastor dvigne, ljudje zagledajo klečeče kmete in mirno stojičega konja brez jezdeca. In burno ploskanje ne more zadušiti srditega carjevega kričanja

Saljapinova partnerica o slavnem pevcu

za kulisami: "Vrag vzemi tega tepca, pasu mi ni dal!" Po predstavi je Saljapin pretepel svojega garderberja, potem mu je pa dal sto rubljev za bolečine, češ, da mora ta denar naložiti v hranilnico.

Rusko občinstvo je Saljapina naravnost oboževalo. Po vsaki predstavi ga je neštokrat klicalo pred zastor in zahtevalo, naj še kaj zapoje. Pri novo nastudiranim Boitovem "Mephistu" smo končali predstavo šele ob eni ponoči. Nekega večera je bil Fedor Saljapin že tako utrujen, in lačen, da je komaj čakal, kdaj bo občinstvo nehalo ploskati. Ker so trajale ovacije predolgo, je vstopil k rampi, sklenil roke in zaklinal navdušenemu občinstvu: "Prosim vas, rad bi že jedel!" S tem je pa zbudil še večje navdušenje in k večerji je prišel še pozneje.

Mislim, da malo kdo ve, da je bil Saljapin zelo nadarjen risar. To je bil njegov konjiček, v prostem času. Risal je neprestano. Če ni imel pri rokah papirja, je risal kar na namizni prt portrete svojih prijateljev in znancev. Vse, kar je narisal, je imelo umetniško vrednost. Podjetni natakarji so njegove risbe večinoma izstrigli in jih prodali za drag denar Saljapinovem častilcem.

Trije Idrijčani ustreljeni v Belgiji

Trst, junija. — Dne 11 junija je prinesel "Piccolo" vest, ki jo je dobil od italijanskega konzulata v Charleroi v Belgiji, koder je pred nekaj dnevi šla vojna vihra o ustrelitvi treh idrijških rudarjev.

V tem članku italijanski konzulat obtožuje, da so francoski vojaki, ki so se umikali pred nemškimi četami, znesli nad italijanskimi državljani. Kakor je znano, se nahaja v Belgiji in tudi na Nizozemskem precejšnje število naših rojakov, ki so po večini zaposleni v rudnikih in v industriji.

Po "Piccollovem" poročilu so v Fleurusu v bližini Charleroi bili zaposleni med drugimi tudi trije idrijški rudarji in sicer Josip Gantar poročen, Hieronim Seljak, oče enega otroka in Matej Velikajne, neoženjen.

Ti so pred nekaj leti emigrirali v Belgijo, ko doma niso dobili dela. Bili so v omenjenem kraju zaposleni kot rudarji.

Ko je začela vojna v Belgiji, niso z drugimi hoteli bežati, ampak so ostali raje doma, kakor da bi se podali v begunstvo.

Francosko vojaštvo, ki je bilo nastanjeno v Fleurusu, je tamkajšnje prebivalstvo nagovarjalo naj se izseli.

Ko so se pojavile nemške čete, so francoski vojaki omenjene Idrijčane aretirali in takoj ustrelili s strojno puško pred očmi njihovih družin, kakor pravi "Piccolo".

Na Trnovski planoti so našli globoko jamo

Gorica, junija. — Kakor smo že večkrat pisali v našem listu, se znani tržaški jamarji, ki so bogato financirani, zelo pridno udejstvujejo na tem področju in z vsa vno preizkušajo teren v Julijski Krajini. Njih delo je zelo obsežno in jim je prineslo tudi že obilo uspehov.

Raziskovanje jim ni samo potrebno in zanimivo s stališča geologije in morda tujskega prometa, ampak bi imelo z napredovanjem sedanje tehnike in hidrotehnike še mnogo večji pomen.

Te dni so omenjeni jamarji zabeležili zopet lep uspeh. Na

Na smrt obsojeni zločinec hteva kot zadnjo željo presmisljen. Bil je pozno jeseni je ječar mu je rekel, da tega soditi ni zdaj.

"Nič ne de," potolaži zločinec ječarja, "bom pa počakal!"

Gospodinja: "Gospod Mohovt, vi ste še vedno v postelji in potem vam sije opoldansko solnce v obraz."

Mohovt: "Tega ste vi krivi?"

Gospodinja: "Kako to?"

Mohovt: "Ker niste zagrnili okna!"

Gospodar (novi kuharici): "Špela, si mi prav vseč! Ali imaš že kakega fanta?"

Špela: "O ne, gospod, delam imam!"

Gospa (daruje beračici staro obleko): "Malo je že krpana..."

Beračica: "Nič ne de, da je moderna!"

ŠKRAT

Na smrt obsojeni zločinec hteva kot zadnjo željo presmisljen. Bil je pozno jeseni je ječar mu je rekel, da tega soditi ni zdaj.

"Nič ne de," potolaži zločinec ječarja, "bom pa počakal!"

Gospodinja: "Gospod Mohovt, vi ste še vedno v postelji in potem vam sije opoldansko solnce v obraz."

Mohovt: "Tega ste vi krivi?"

Gospodinja: "Kako to?"

Mohovt: "Ker niste zagrnili okna!"

Gospodar (novi kuharici): "Špela, si mi prav vseč! Ali imaš že kakega fanta?"

Špela: "O ne, gospod, delam imam!"

Gospa (daruje beračici staro obleko): "Malo je že krpana..."

Beračica: "Nič ne de, da je moderna!"

KAKO POMAGA KANADA VOJNI?

V Kanadi je vsa industrija v polnem obratu, ker mora delati za vojno. B prvih petih mesecih je bilo izdelanih 52,000 potniških in tovornih avtomobilov, čim lansko leto v istem času samo 46,000. Največ kupuje v Kanadi Anglija, ki je v prvih treh mesecih letošnjega leta nakupila blaga za 40 milijonov funtov. Lansko leto v istem času pa samo za 24 milijonov funtov. Zato nadevajo, da bo Kanada v prihodnje nad mora dobaviti Angliji vsa živiljske potrebe, ki jih je v popreju ta dobavila iz Danske, tudi drva in celulozo, ki jo je Anglija uvažala iz Švedske in baltičkih držav.

Trnovski planoti je znanih jam tako imenovanih "ledenih jam" kjer se tudi v poletnih mesecih nahaja zmrazjen sneg in led. Pred leti so iz teh jam odkopali led celo v Trst, ko se ni moglo industrijskega izdelovanja. Taka ledenica se nahaja v bližini ceste, ki vodi iz Preddolje v Lokve. Tržaški jamarji, nje odkrili velike količine ledu. Po dolgem in zelo mučnem iskovanju se jim je posrečilo priti do dna jame.

Skupaj meri jama v globino 165 m. Zaradi ledu, ki se stalno lomil in zaradi usoda ni mnogo manjkalo, da ne bi bila ekspedicijska končala na dnu jame.

Ker je prodajal slabo olje v Kanalu je bil obsojen na več stoletj Rudolf na demokratski kazni 500 lir in na plačilo 200 litrov namiznega olja, ki imelo večjo količino kisline, kot je to predpisano.

Išče se garažo

Išče se eno ali dve garaži. Naslov pustite v uradu HEnd. 5311 ali pokličite HEnd. 5311.

Išče se sobo

Išče se sobo v okolici HEnd. 5311. 45 St. do Addison Rd. med St. Clair Ave., in Superior Ave. Naslov pustite v uradu tega lista ali pokličite HEnd. 5311.

Papiranje

Ako želite imeti vaše sobe kuhinjo dobro papirano, se obrnite na Antono Obreza na Monterey Ave.

EMERSON HOUGH:

MOŽJE RDEČE KRVI

ROMAN

Posli so šli z menoj, da smo ga zanesli domov in ga položili v njegovi lastni veliki sobi, kakor se spodobi hišnemu gospodarju. Če pride njegova ura; opravili smo ga kakor gentlemana, saj to je bil.

Nato je prišel stari ščetinec doktor Bond; tedaj sem prvičkrat videl moža, ki so mu tekle solze po obrazu. Poslal je mater iz sobe in me poklical k sebi. Povedal mi je, da je našel na očetovem hrbtu tri ali štiri vbojčljaje, gotovo od trnja v grmovju, kamor je bil pal. A dejal je, da to skoraj ne bi bilo moglo povzročiti njegove smrti. Vsa stvar se mu je videla skrajno zagonetna.

Vse do tistega trenutka nisimo bili pomislili na vzrok nesreče, niti se nisimo vpraševali po razlogih, če bi šlo morda za kaj več nego za usoden slučaj. A zdaj smo jeli ugibati. Doktor Bond je pregledal očetove žepke; tako smo našli njegovo računsko knjižico in mošnjo. Nato sva z doktorjem neutegoma stopila venkaj in pregledala tudi torbi na očetovem sedlu. Bill sta popolnoma prazni.

A vse to ni ničesar dokazovalo. Edino, kar smo mogli trditi, je bilo to, da je konj najbrže vrgel jezdeca s sebe in da je ta padec postal očetu usoden; morda ga je bil potem kak malopriden črnc okradel. To mnenje se je naslednje dni še bridko otepal Satanu, ki sem ga klestil z bičem, zbadal z ostrogami in gonil čez drn in strn, da se je tresel kakor šiba na vodi. V svojem obupnem gnevem sem mrzil ves svet. Bil sem divji, moral sem se nekomu maščevati. Nisem se mogel sprijazniti z mislijo, da je moj oče za zmerom odšel — ta človek, ki mi je bil vse življenje vzor, prijatelj in drug!

Tako sem se bil mahoma izpremenil iz dečka v moža. A ne v takega moža, kakor je bil moj oče. Vse dotlej so mi bile živije-

nje in poslovne zadeve trikrat zapечатena knjiga. Kar obup me je pograbil, ko je stopil predme sel neke majhne banke v Wallinfordu, rekoč, da prihaja po analogu Fredericksburških bankirjev Abramsa in Helidaya. Nato je jel govoriti o zapadlih menicah in o zastavni pravici na naša zemljišča, našo hišo in našo žetev. Pojasnil sem mu nesrečo, ki nas je zadela, in zmedlo, v kateri smo zdaj; a sel je zmaljal z glavo in njegov obraz je ostal tako hladen, da se nisem bil videl enakega na Coylesovi farmi. Pot me je obilil, ko sem zvedel, da smo dolžni petnajst tisoč dolarjev — to je bila za tedanje preproste čase velika vsota — in da bo kmalu treba odšteti še več, ostanek od sto tisoč dolarjev, kupne cene za zemljišča, ki jih še nisem bil videl, kar sem bil živ. Pogledal sem okoli sebe po Cowlesovi farmi in srce se mi je skrčilo, ko sem pomislil, da ta hiša morda že ni več naša last, ampak koga drugega. Pri tej misli me je spet pograbil gnev; s kratkimi besedami sem pokazal odposlanca vrata, rekoč, da mu z bičnikom stolcem glavo, ako ne izgine. Sele pozneje mi je prišlo na um, da bi bil moral ravnati bolj poslovno, pomisliti na svet, ki mi ga bil dal pokojnik, in neutegoma poiskati njegovega tovariša polkovnika Meriwetherja. Zastran tega sem se takoj posvetoval z materjo.

V zmedli, ki je vladala tiste dni, sredi občega razburjenja glede na bližnje burne volitve so bile prišle vse poslovne zadeve v velik nered. Nihče ni vedel, kakšna bo usoda dežele po jesenskih volitvah; a vsi so se strinjali v tem, da zdaj ni časa za danje posojil. In ker so me čakale še nadaljne terjatve, sem smatral, da je vsa ta stvar v obupnem stanju.

Morda bi nam bil lahko pomagal polkovnik Sheraton, a jaz nisem hotel prositi za tako uslugo. Že prej sem ga bil seznanil

s svojimi namerami zastran njegove hčere; zdaj sem šel k njemu in mu razložil vso reč, mu pojasnil kako in kaj ter mu povedal, da mislim neutegoma odpotovati k polkovniku Meriwetherju, od katerega sem se nadejal pomoči vsaj za prvo silo. Primerno se mi je zdelo zadati očetu gospodične Grace vprašanje, ali je pametno, da ostane hči zaročena s človekom, čigar gmot ne prilike so v tako žalostnem položaju. Pomislil je in nato z resnim obrazom odvrnil.

"Ker je dalo moje dekle besedo, počakajmo! Počakajmo gospod." To je bilo vse, kar sem vedel, ko sem se odpravil na pot.

VIII. POGlavJE

Moje prigode v novih krajih

Tiste čase ni bilo potovanje tako lahko, kakor je zdaj. Peljal sem se z vozom do Washingtona, odtod s pošto do Yorka v Pennsylvaniji in nato spet s pošto, to pot do Carlisle Barraks, odkoder je vodila dobra cesta proti zahodnim krajem. Vkljub svoji žalosti sem bil vendarle mlad človek in to moje prvo potovanje se mi je zelo prilegalo. Bližal sem se onemu velikemu Zahodu, ki je bil takrat vsem prebivalcem Juga in Vzhoda na jeziku. Možje iz Zahodne Pennsylvanije, Ohio in New Yorka so se trumoma odpravljali na zahod. Illinois in Iowa sta bila že prenapolnjena in možje iz Kentuckyja so jo ubirali na sever preko Ohia. Velike reke zahoda so kazale tisočim naselnikom pot.

Kmalu sem jel dohajati dolge vrste voz z belimi strehami, tako značilne za tisto dobo ameriškega življenja.

Na tej vojni postaji, ki je tedaj služila kot vežbališče za konjenico, si že čutil ves vonj zahodnih krajev; slišal si častniške, ki so že bili na meji, in videl vojne zbre, ki so odhajali službovat na Zahod. Tu sem tudi strahoma poslušal murnodušen razgovor nekaterih častnikov zastran dogodkov v našem glavnem mestu. Kakor je bilo videti, je Buchanan na ladjah pošiljal orožje, strelivo in zaloge vsem postajam na jugu. Medsebojno odtujenje, ki so ga hranili tajni, neznani vplivi, se je širilo med častniki. Bil sem sicer mlad in prvičkrat za del časa z doma, a to me je vendarle vznemirilo.

Koprnel sem, da bi se čim prej vrnil v Virginijo, zakaj vsa znamenja so kazala, da se bližamo ljudem, ki prebivajo blizu Potomaka, velike zmede.

Kmalu potem sem odšel v Harrisburg in stopil tam na železnico, ki vodi po krasni dolini Susquehanne globoko med gore in preko njh. V Pittsburghu sem se prepričal, ubogi vaščan, ki sem bil, da je tudi ta dežela zelo stara in da je pustolovščin treba iskati več ko tisoč milj dalje na zahodu. V tem mestu, ki leži na reki, je vladalo neprestano gibanje in hrup. Velik oddelek vojske se je vkrcaval za Zahod — dve stotnji dragoncev s častniki in konji vred. Posrečilo se mi je, da sem dobil dovoljenje za vožnjo s to ladjo do Louisvillu in odtod prav do mesta St. Louis. Tako sem naposled pristal ob širokem, živahnem nabrežju te vojniške metropole na Zahodu. Tiste čase je bil Jeffersonov tabor osrednje zbirališče brambovcev za vojne operacije na Zahodu. Tu so sprejemali zaloge in rekrute ter po potrebi oboroževali predstražne oddelke, razsejane po indijanskih krajih. A vendar niti tu še nisem bil na Zahodu, zakaj St. Louis je bilo staro mesto, tako rekoč enako staro kakor naša prelepa dolina doma v Virginiji. Slišal sem o še bolj daljnih deželah, še tisoč milj delj na Zahodu, slišal o velikih rekah, ki vodijo do gora, in o širnih, skrivnostnih planinah, ki so tiste čase možje še s spoštljivim strahom govorili o njih. Vkljub žalosti in skrbem mi je srce hitreje utripalo, ko sem mislil nanje. Ničesar si nisem tako želel, kakor da bi se mogel sprotno pridružiti tej resni, burni, neučakani trumi Američanov, namenjenih na Zahod. Zdelo se mi je, da še zdaj prvič slišim glas mladosti in življenja in da je bila mladost, ki sem jo zapravil med višnjevimi virginiskimi grjiči, zaman iztrgana iz mojega življenja.

V svojem hotelu v mestu sem vprašal po polkovniku Meriwetherju, pa nisem mogel dobiti zanesljivega odgovora, kje biva, čeprav je prevladovalo mnenje,

da mora biti nekje dalje na Zahodu. Zato sem moral takoj kreniti v Jeffersonov tabor. Tam sem imel vsaj enega znanca, namreč kapitana Martina Stevensona pri šestem konjeniškem polku, marylandskega rojaka, s katerim sva se prej večkrat srečavala, ko je dvoril Kitty Dillinghamovi iz Shennandoahske okolice. Odkar se je bil poročil, je bil ves čas s posadkami v zahodnih krajih.

Oddal sem svoj poklon na Častniški cesti št. 16, kjer stanovala v Jeffersonovem taboru. Kitty sem našel popolnoma takšno, kakršna je bila doma v svojih mladih letih, enako brezskrbno in divjo, enako razposajeno in polno dobrosrčnosti. Niti moja zgodba, čeprav je bila tako žalostna, je ni dolgo težila; po stari navadi me je jela tolažiti s svojim večnim razlogom, da je najbolje, če smo danes veseli, pa naj nam preti jutri še tolikšno zlo.

"Vidite," je dejala, "nastani mo vas pa kar tukaj pri nas. Johnson, vzemi gospodu Cowlesu njegove stvari iz rok in stopi takoj dol v mesto po njegovo prtljago!"

Uprl sem se: "Ali, draga gospa Kitty, ne morem! Reš moram iti. Prišel sem zaradi poslovnih razgovorov s polkovnikom Meriwetherjem."

"Pustite polkovnika Meriwetherja!" je odgovorila gostiteljica. "Njega najdemo pozneje — mislim da je nekje tam na reki. Najprej se mora človek zanimati za resne stvari. In najbolj resna stvar na vsem svetu je danes drevisnji častniški ples. Ali ne vidite, kako postavljajo na zbirališču plesni oder? Kar dobro je, da mačka ni doma, tako

Mesnica na prodaj

Lastnik želi prodati lepo opremljeno in dobro idočo mesnico, ki se nahaja na izredno prometnem prostoru. Lepa prilika za rojaka mesarja, ki si želi vstanoviti svojo lastno obrt. Cena \$1.500. — Vprašajte pri M. Petrovich, 253 E. 151 St. — KEnmore 2641—J.

bodo miši vsaj brez skrbi židane volje!"

In tako se je zgodilo, da sem pustil posle v nemar in ostal pri Kitty Stevensonu. Med tem, ko sem okleval, ali bi ali ne bi, mi je Johnson že vzel klobuk in palico iz rok.

Ponovim, da je bilo mesto St. Louis najbogatejše in najbolj veselo glavno mesto na Zahodu, središče trgovskega in družabnega življenja zahodnih in južnih krajev obenem. Nekaj žena je bivalo tam, krasotic, da jim svet ne premore enakih, in prepričan sem, da ni imela lepota še nikoli bolj hrabrih častilcev od teh, ki so prihajali tod skozi ali se tu zadrževali pri vojski.

Zato ni nič čudnega, če moram reči, da ni šel noben pripadnik vojske skozi St. Louis, ne da bi tamkaj pustil svoje srce ali odnesel kako srce s seboj. Ni čudo, da so te mlade in vesele krasotice izpraznile žepke nekaterih glana armade, ki jim je kupal cvetlice in dragulje, z druge strani pa napolnile srce mnogih vojnikov z malodušjem . . .

Ples se je vrstil s plesom, gostija z gostijo. Skupni obedi, pošiljanje cvetic in zvečer ljubimkanje — takšna so bila ob tistem času glavna opravila v Jeffersonovem taboru. St. Louis je zabaval častnike, kakor je vedel in znal, ne da bi pričakoval za to kakega povračila; a časih so se Martovi sinovi vendarle oddolžili s kako zabavo, sijajno do skrajne zmožnosti njihovih možnaja. Na častniške plesse v tem taboru je z zavistjo gledala vsa vojska in dvomim, da bi bila v igranju valčkov kdaj kaka pol-

kovna zgodba spretnejša od tukajšnje.

O teh in takih stvareh mi je pripovedovala gostiteljica, ko sve sedela na senčni galeriji številke 16, kamor nama je bil Stevensonov človek prinesel mizico z vrčem in nekaj steklenic. Tu se nama je kmalu pridružil kapetan Stevenson in o kakem begu ni bilo zame poslej niti govora več.

"Kaj misliš, ali je Mr. Cowles zaročen?" je vprašala Kitty svojega moža, čeprav ni bilo to nikakega vidnega povoda. "Sodim, da ne, preveč svež je videti!" je počasi odvrnil Stevenson. Kar zasmejati sem se moral.

"Tedaj ne bo dolgo trajalo, da bo," je dejala Kitty in se mi namuznila.

"Nu, s kom neki?" sem vprašal.

"Kako bi mogla to vedeti? S katerokoli iz tuceta deklet; s prvo, ki jo zagledate, s prvo, ki bo zagledala vas. Zato, ker ste vsi v sokih in ker dobro plešete."

"Ne verjamem, da bi me spravili plesat."

"Kakopak! Če se boste branili, vas vržemo v železje, zjutraj vas pa odvedemo venkaj in ustrelimo. Slaba vam bo predla ubogi dečko, če mislite mirno sedeti in premišljevati."

"Saj nimam obleke," sem se uprl.

"Johnson bo še za časa prinesel vaše kovčke. Sicer pa ne potrebujete obleke. Ples bo v maskah in treba vam je samo halce preobleke. Mislim, da bi se vam ena izmed Mattovih uniform prav dobro podala."

POZOR POZOR

KADAR želite poslati denar v Jugoslavijo in Italijo; vsaka pošiljatev je garantirana; KADAR rabite krstni ali rojen list iz starega kraja; KADAR-koli rabite informacije glede vašega denarja ali imetja v starem kraju; KADAR potrebujete notarske listine ali notarski podpis; KADAR želite napraviti prošnjo za prvi ali drugi državlanski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. v Slov. Narodnem Domu

SEZANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

'Enakopravnosti'

HAIR-BREADTH HARRY

'SICK, NERVOUS, CRANKY' "EVERY MONTH"?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and moody.

So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to go smiling thru "difficult days." Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs—each with its own special purpose to HELP WOMEN.

Famous for over 60 years—Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "woman's" tonics obtainable. Try it!

WHAT A DIFFERENCE MIRACLE WHIP MAKES IN SALADS!

...its flavor is so lively! So zestful!

Millions prefer it!

NAJLEPŠI VRTOVI SO TISTI, KI SO OBDELANI Z NAJBOLJŠIM ORODJEM

V trgovini Superior Home Supply, 6401 Superior Ave., Cleveland, O., dobite najboljše orodje za obdelovanje vrtov, kakor vsakovrstne grablje, vile, motike, ogrebalnike, stroje za rezanje trave, škarje za prirezavanje žive meje ter sploh vse orodje, ki se ga potrebuje za hišo in vrt. Velika zaloga raznega semena.

FLEX-BEAM

THE HANDLE THAT WON'T BREAK

X RAY VIEW SHOWING THE STEEL BEAMS INSIDE THE SOLID ASH HANDLE!

SUPERIOR HOME SUPPLY

6401 Superior Ave. Frank Oglar, lastnik

STRANGE MANSION OR the galvanizing account of dar's mischief around KANTSITSKI DOWNS

IF YOU WERE TO CROSS OUR PALMS... WITH SOME COIN OF THE REALM.

YOU BOYS AGAIN!!! WED TELL YOU HOW... YOU COULD...

HOLD THE FUTURE OF A MILLION BUCKS... IN THE HOLLOW OF YOUR HEAD!

IN THE HOLLOW OF MY... SAY ???!